

Täysistunto

Perjantai 3.6.2016 klo 13.00—13.33

8. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2015

Kertomus K 2/2016 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 12/2016 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 12/2016 vp.

Keskustelun aloittaa talousvaliokunnan puheenjohtaja edustaja Turunen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.22 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Talousvaliokunta toteaa Suomen itsenäisyyden rahasto Sitran vuoden 2015 toimintakertomuksen osalta seuraavaa: Suomi on välttämättömien rakenteellisten muutosten edessä taloustilanteen kiristytessä ja julkisten hyvinvointipalvelujen järjestämisen ja rahoittamisen kohdatessa uudenlaisia haasteita.

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto on muuttunut vuosien kuluessa tutkimuksen rahoittajasta ja pääomasijoittajasta kokeilevaksi edelläkävijäksi ja yhteiskunnallisten muutosten vauhdittajaksi. Sitra on edesauttanut eri alojen kotimaisten ja kansainvälisten toimijoiden verkottumista ja yhteishankkeita sekä parhaiden käytänteiden levittämistä. Sitra on myös asettanut oikein ja rooliin soveltuvaksi tavoitteekseen tunnistettujen megatrendien, kuten teknologian ilmiöiden keskinäisriippuvuuden ja kestävyyskriisin, kääntämisen Suomen kilpailueduksi. Talousvaliokunta katsoo, että Sitra omarahoitteisena kokeiluorganisaationa on pystynyt ansiokkaasti tunnistamaan muutoksia ja reagoimaan myöskin niihin.

Keskeisiksi teemoiksi on valittu uusiutumiskyky, resurssiviisaus ja hiilineutraali yhteiskunta sekä uusi työelämä ja kestävä talous. Näitä teemoja on toteutettu avainaluehankkeiden avulla. Talousvaliokunta pitää onnistuneena Sitran linjauksia vaikuttaa kansainvälisissä tutkimuslaitosten ja ajatushautomoiden verkostoissa sekä toteuttaa hyvinvoinnin tutkimushankkeita.

Talousvaliokunta katsoo lisäksi, että Sitran merkitys riippumattomana kehittäjäorganisaationa korostuu yhä nopeammin muuttuvassa toimintaympäristössä. Kansallisten referenssihankkeiden ja julkisten hankintojen merkitystä tuleekin pitää esillä niiden mahdollistaman vipuvaikutuksen täysimääräiseksi hyödyntämiseksi. Valiokunta toteaa myös, että aikaansa seuraavan tutkimuksen ja kokeilujen resursointi ja suuntaviivojen valinta ovat vaikeita tehtäviä, mutta Sitra on tehnyt näidenkin suhteen johdonmukaisia ja rohkeita ratkaisuja.

Talousvaliokunnan mielestä ilmastonmuutos ja luonnonvarojen väheneminen ovat keskeisimpiä ongelmiamme, jotka vaikuttavat jo nyt sekä elinkeinoelämän toimintaympäris-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2016 vp

töön että yksityisten kansalaisten arkipäivään. Valiokunta yhtyy Sitran näkemyskseen, että Suomella voisi olla kokoaan suurempi rooli kestävyyskriisin ratkaisussa. Resurssiviisaat ratkaisut ja puhtaat teknologiat voisivat olla olennainen osa Suomen uuden talouden perustaa. Valiokunta haluaa painottaa myös Sitran ja eduskunnan valiokuntien kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä.

Talousvaliokunta katsoo, että kertomusvuonna 2015 Sitra on onnistunut tehtävässään varsin hyvin. Talousvaliokunnan mietintö tältä osin on yksimielinen. Talousvaliokunta esittääkin siis yksimielisesti, että eduskunta hyväksyy valiokunnan kannanoton Suomen itsenäisyyden rahasto Sitran kertomuksen K 2/2016 johdosta.

13.26 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! Kuten valiokunnan puheenjohtaja Turunen puheenvuorossaan kertoi, valiokunta antaa aika lailla tunnustusta Sitran työlle. Minun mielestäni tämä tunnustus on täysin paikallaan, sillä Sitra on Mikko Kososen johdolla ja koko Sitran väen ansiosta tehnyt todella hyvää työtä. Esillä on ollut paljon ajankohtaisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia asioita, ja esimerkiksi kiertotaloudessa Sitra on tehnyt paljon hyvää työtä.

Eräs sektori, missä Sitra on myös ansioitunut, on sosiaali- ja terveystalouden kehittäminen. Sitra on pyrkinyt hahmottamaan sitä, miten tulevassa sote-järjestelmässä, jossa kansalaisten valinnanvapaus sote-palveluissa korostuu, oikealla tavalla voidaan varmistaa hyvät palvelut, hyvä saatavuus ja myös järkevä rahoitus niin, että veronmaksajien rahoja ei hukata ja toisaalta asiakkaat saavat kustannustehokkaasti palvelunsa. Sitra järjestää yhdessä STM:n kanssa kesäkuun puolivälissä tästä seminaarin, johon toivon, että mahdollisimman moni näistä asioista kiinnostunut kansanedustajakin voisi osallistua.

Tämä valinnanvapaus on tärkeä osa tulevaa sote-uudistusta, ja toisin kuin pelotellaan, se ei tietyistä tarkoituksista, että jokainen potilas, jokainen ihminen, jokainen kuntalainen aamulla voisi yhtäkkiä päättää, minne hän menee ja mitä valitsee, mutta se on tärkeä osa sitä, että palvelut ovat kustannustehokkaita, laadukkaita ja hyvin saatavissa.

13.28 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tähän valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Turusen esittelypuheenvuoroon on helppo yhtyä. Talousvaliokunta katsoo, että Sitra omarahoitteisena kokeiluorganisaationa on pystynyt ansiokkaasti tunnistamaan muutoksia ja reagoimaan niihin, ja katsoo myös, että kertomusvuonna Sitra on onnistunut tehtävässään varsin hyvin, ja korostaa edelleen eduskunnan valiokuntien kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä.

Suomen itsenäisyyden juhlarahastohan on muuttunut vuosien kuluessa merkittäväällä tavalla ja tekee äärimmäisen hyvää työtä. Siinä mielessä hivenen surullisena luin sosialidemokraattien vaihtoehtobudjettia, missä olisi kertarysäyksellä ulosmitattu puolet Sitran pääomasta. Sitra nimenomaan, niin kuin valiokunta toteaa, on tällainen omarahoitteinen kokeiluorganisaatio, ja jos tuo sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetin puolen pääoman leikkaus olisi tehty, niin se olisi tietysti vienyt merkittävästi tätä käyttö rahaa.

Kysyisin valiokunnan puheenjohtajalta, edustaja Turuselta, kun te tätä olette käsitelleet, niin minkälaisia seurauksia Sitran toiminnalle olisi ollut, jos sosialidemokraattien linja olisi Suomessa tullut voitokkaaksi ja arkeen ja Sitralta olisi siis viety kertarysäyksellä 350 miljoonaa pääomia ja sitä kautta tietysti sitä tuottoa, millä tätä hyvää työtä on tehty, mitä onneksi kaikissa muissa puolueissa laajasti arvostetaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2016 vp

13.30 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kyllä Sitra tekee hyvää työtä ja hyvien tulevaisuusteemojen osalta on monessa liikenteessä.

Tämä sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetti perustuu myös tulevaisuuteen, ja katse on vahvasti siinä suunnassa. Nimittäin meidän tiedämme kaikki, että Sitralla on hyvin vahva tase. Se on vahvempi kuin alun perin oli ajateltu johtuen aikanaan suoritetusta Nokian osakkeiden oikea-aikaisesta myynnistä. Siellä on vahva tase, ja siksi me olemme halunneet omassa vaihtoehdossamme katsoa tulevaisuuteen ja noudattaa tätä taseet töihin -ajattelua, irrottaa sieltä kertaluonteisiin satsauksiin, joilla muun muassa voidaan korjata ja kehittää lasten päiväkotia, homekouluja, kirjastoja, kaikkea tätä, ja juuri tässä työssähän nimenomaan myös sitä Sitran näkemystä tällaisista uudentlaisista teknologioista, kaikista ekologisista ympäristöistä ja muista voitaisiin kehittää samalla, kun investoitaisiin kasvuun. Että tämä esityksemme on ehdottomasti tulevaisuuteen katsova.

Kyllä minä, puhemies, ihan rakentavasti luulen, että teidän kannattaisi, huolimatta edustaja Heinosen kritiikistä, hallituspuolueissa miettiä tätä asiaa, koska varmasti tulevaisuudessaakin tulemme elämään tilanteessa, jossa joudumme miettimään taseita ja niiden töihin laittamista, kehittämistä, investointeja ja kaikkea tätä. Voisin uskoa, että tässä voisi olla sellaista ajattelun jyvää, johon myös ehkä jossain vaiheessa hallituspuolueet, nykyiset tai kenties tulevat, sitten haluavat tarttua.

Tässä, puhemies, lyhykäisesti meidän terveisemme tähän. Toden totta, kyse ei ole siitä, etteikö Sitraa ja sen työtä arvosteta, vaan päinvastoin kehitetään ja näille tulevaisuusaloille investoidaan.

Puhemies Maria Lohela: Aika alkaa käydä vähiin, mutta myönnän lyhyen vastauspuheenvuoron edustaja Turuselle.

13.32 **Kaj Turunen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän se, jos Sitran pääomista puolet leikattaisiin pois, käytännössä tarkoittaisi sitä, että se vaikuttaisi siihen, minkälaiset toimintamenot Sitralla olisi käytettävissä. Se käytännössä tarkoittaisi myös sitä, että muistaakseni noin 30 miljoonan euron käyttövarat menisivät puoleen. Se tarkoittaa merkittävää toiminnan alasajoa.

Pidän erittäin tärkeänä sitä, että Sitra on jatkossakin puolueeton tutkimuslaitos, kokeilukulttuuria edistävä, uusia toimintatapoja tuova. En pidä siitä ajatuksesta, että jos eduskunta ei ole tyytyväinen joihinkin Sitran esityksiin, niin sitten käytetään tämmöistä korttia, että vähän rangaistusluontoisestikin otetaan ja leikataan sitten pääomasta pois. En minäkään allekirjoita ihan kaikkea Sitran toimintaa, mutta ei tämän puolelle minun mielestäni saisi tämä keskustelu valua missään vaiheessa.

Sitten minä korostan sellaista asiaa, että talousvaliokunnassa (Puhemies koputtaa) tämä mietintö oli täysin yksimielinen.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.